

РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ

студентка гр. Ф 22с Касаткіна Д.М.

В надзвичайно складних умовах відбувається становлення інституту банкрутства в Україні, яке потребує більш детального вивчення та доопрацювання завдань і функцій інституту банкрутства [3].

Вітчизняні та зарубіжні вчені К.В. Балдін, В.І. Клайн, О.І. Копилук, О.О. Терещенко, А.М. Штангрет, О.Шевчук та інші досліджували становлення та розвиток інституту банкрутства, як одного з напрямів стабілізації економіки.

Мета дослідження - визначення історичних етапів становлення інституту банкрутства в Україні та оцінка процесу проведення механізму банкрутства неспроможних підприємств у різних країнах.

Інститут банкрутства – це законодавче врегулювання відносин у сфері фінансових взаємовідносин при санації або ліквідації підприємств. Завдання, яке вирішує законодавство про банкрутство підприємств - це або відновлення платоспроможності боржника, або признання його банкрутом та проведення розподілу майнових збитків серед кредиторів.

У світовій практиці законодавство про банкрутство розвивалося за двома принципово різними напрямками: британська модель та американська модель. Перша розглядає банкрутство як засіб повернення боргів кредиторами, що супроводжується ліквідацією боржника. Основна мета другої - реабілітація підприємства і відновленні його платоспроможності. Останнім часом спостерігається тенденція до поєднання обох зазначених моделей [4,5].

З прийняття Закону України у 1992 році «Про банкрутство» починається розвиток інституту банкрутства в Україні [2]. Цей Закон визначав умови та порядок визнання підприємств банкрутами з метою задоволення вимог кредиторів. У 2000 році набув чинності Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», згідно якого банкрутство – це визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність і задовольнити визнані судом вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури [1]. Цей Закон був направлений на відновлення платоспроможності боржника. Надзвичайно велику роль у законі відведено процедурі досягнення

мирової угоди між боржником і кредиторами, а також санації боржника з метою його фінансово-господарського оздоровлення. Законом врегульовано особливості застосування процедур банкрутства до окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності – містоутворювальних, особливо небезпечних, сільськогосподарських підприємств, страховиків, професійних учасників ринку цінних паперів, суб'єкта підприємницької діяльності – громадянина, а також відсутнього боржника.

З 2011 року функції Департаменту з питань банкрутства покладено на Міністерство юстиції України, а саме на структурний підрозділ, який називається Департамент нотаріату, банкрутства та функціонування центрального засвідчувального органу.

З 18.01.2013 року Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» було викладено у новій редакції, у якому більш детально зазначені процедури санації боржника [3]. Метою розроблення і прийняття Закону є вдосконалення процедур банкрутства, зменшення тривалості процедур, скорочення витрат на провадження у справах про банкрутство.

Також Міністерством юстиції затверджено положення про Єдину базу даних підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство. Єдина база даних являє собою автоматизовану базу даних, що міститиме інформацію про суб'єктів підприємницької діяльності, відносно яких триває або завершена процедура банкрутства. У разі припинення провадження у справі про банкрутство відомості по кожному боржнику зберігатимуться в Єдиній базі даних протягом п'яти років.

Таким чином, у 1992 році в Україні було створено інститут банкрутства, розвиток якого продовжується по теперішній час.

1. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: ЗУ від 14.05.1992 №2343-ХІІ // zakon1.rada.gov.ua.

2. Про внесення змін до Закону України «Про банкрутство»: ЗУ від 30.06.1999 № 784-ХІV // zakon1.rada.gov.ua.

3 Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: ЗУ від 18.01.2013 // zakon1.rada.gov.ua.

4. Кримінальні банкрутства – засоби запобігання та викриття: Науково-практичний посібник / Ніколюк С. І., Никифорчук, Д. І., Шевчук О. О., Савчук Є. Г. – К.: КТН, 2008. – 232 с.

5. Шевчук О., Герасименко Л. Колізійні аспекти законодавства при банкрутстві підприємств // Право України.– 2008.– №1. – С. 59–62.

Науковий керівник: доц. Плікус І.Й.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 205-207.